

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Міський голова
Сергій СУХОМЛИН
« 29 грудня 2022 » року.

ЗВІТ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОЦІНКИ ПОТРЕБ НАСЕЛЕННЯ ЖИТОМИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ В СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГАХ ЗА 2021 РІК

Вступ

Соціальні послуги - це комплекс правових, економічних, психологічних, освітніх, медичних, реабілітаційних та інших заходів, спрямованих на окремі соціальні групи, сім'ї чи індивідів, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги, з метою поліпшення або відтворення їх життєдіяльності, соціальної адаптації та повернення до повноцінного життя.

Основні цілі надання соціальних послуг:

- попередження вразливості особи (сім'ї), а також безпеки громади;
- подолання складних життєвих обставин;
- мінімізація негативних наслідків складних життєвих обставин;
- забезпечення надання соціальних послуг в територіальній громаді.

В умовах проведення адміністративно-територіальної реформи на національному рівні, в тому числі бюджетної та податкової децентралізації, питання соціального захисту, соціальної підтримки, надання соціальних послуг найбільш вразливим групам населення мають залишитись пріоритетним задля забезпечення соціальної стабільності в регіоні та підтримки згуртованості і єдності серед населення Житомирської міської територіальної громади.

До складу громади входять два населених пункти: м. Житомир та с. Вереси. Утворена Житомирська міська територіальна громада 27 вересня 2018 року шляхом приєднання Вересівської сільської ради Житомирського району до Житомирської міської ради. Загальна площа громади складає 93,4 км². Населення громади складає 265 126 осіб, з них міське населення - 263 507 осіб, сільське населення - 1 619 осіб.

Основна частина

Відповідно до статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про соціальні послуги», рішення виконавчого комітету Житомирської міської ради від 02.02.2022 року № 80 «Про створення робочої групи з визначення потреб населення Житомирської міської територіальної громади у соціальних послугах» протягом січня-лютого 2022 року проведена оцінка потреб у соціальних послугах серед населення Житомирської міської територіальної громади шляхом анкетування,

опитування та збору інформації про вразливі групи населення і надавачів соціальних послуг.

Мета оцінки - визначення соціальних груп в громаді, що потребують отримання соціальних послуг та розробка рекомендацій щодо шляхів розвитку та удосконалення надання відповідних соціальних послуг.

Цей звіт містить повну інформацію щодо результатів оцінки потреб населення Житомирської міської територіальної громади у соціальних послугах.

Вибірка для проведення оцінки складалась з двох груп:

- населення громади;
- надавачі соціальних послуг.

Для опитування надавачів соціальних послуг були залучені 4 заклади: Житомирський міський центр соціальних служб міської ради, Житомирський міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) міської ради, Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю міської ради, відокремлений підрозділ Житомирської обласної громадської організації «Милосердя» «Комплексний заклад соціального захисту для осіб, що потрапили в складні життєві обставини».

Для визначення потреб населення в соціальних послугах були використані такі джерела інформації: статистична інформація, відповіді на запити, анкетування населення, місцеві програми, інформація управлінь соціального захисту населення Корольовського та Богунського районів департаменту соціальної політики міської ради, відділу реєстрації актів цивільного стану у м. Житомирі, управління охорони здоров'я міської ради, служби (управління) у справах дітей міської ради, департаменту освіти міської ради, управління у справах сім'ї, молоді та спорту міської ради, Житомирського міського центру соціальних служб міської ради, Житомирського міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) міської ради, Житомирського учбово-виробничого об'єднання УТОГ, благодійної організації «Благодійний Фонд «Карітас – Житомир», Відокремленого підрозділу Житомирської обласної громадської організації «Милосердя» «Комплексний заклад соціального захисту для осіб, що потрапили в складні життєві обставини», Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю Житомирської міської ради, тощо (див.Таблицю 1).

Таблиця 1. Соціально-демографічні дані про вразливі групи населення та осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах за результатами збору інформації

(станом на 01 січня поточного року)

Житомирська міська територіальна громада		Кількість
Чисельність міського населення осіб		263 507
Дані щодо окремих категорій осіб/сімей		
Всього в громаді:		

Багатодітні сім'ї	2099
Кількість дітей у багатодітних сім'ях	6896
Одинокі матері	555
У тому числі неповнолітні одинокі матері	4
Батьки-одинаки	7
Сім'ї, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям	896
Кількість дітей у сім'ях, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям	1709
Сім'ї, у яких виховуються діти з інвалідністю	1390
Внутрішньо переміщені сім'ї	1244
Діти із внутрішньо переміщених сімей	468
Сім'ї, де триває процес розлучення батьків і вирішується спір між матір'ю та батьком щодо визначення місця проживання дітей, участі батьків у їх вихованні	62
Сім'ї, у яких батьків поновлено в батьківських правах	0
Сім'ї, діти з яких перебувають у закладах інституційного догляду та виховання	51
Сім'ї, дітей з яких влаштовано в сім'ю патронатного вихователя	1
Сім'ї, у яких діти систематично самовільно залишають місце проживання	11
Сім'ї, у яких діти систематично без поважних причин не відвідують заклади освіти	3
Жінки, які виявили намір відмовитися від новонародженої дитини	10
Учасники антитерористичної операції та особи, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях	3341
Сім'ї, які перебувають на обліку (отримують послуги) в ЦСССДМ/інші надавачі послуг, як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах	524 - сім'ї на обліку ЦСССДМ; 5131- особа отримала послуги
З них перебувають під соціальним супроводом	116
Дані щодо дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах або належать до вразливих груп	
Кількість дітей, які перебувають на обліку служби у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах	193
у тому числі:	
у зв'язку з інвалідністю	0
у зв'язку з тяжкою хворобою	0
у зв'язку з безпритульністю	14
у зв'язку з перебуванням у конфлікті із законом	0

у зв'язку із залученням до найгірших форм дитячої праці	0
у зв'язку із залежністю від психотропних речовин та інших видів залежності	0
у зв'язку з жорстоким поведженням, зокрема домашнім насильством	28
у зв'язку з ухилянням батьків, осіб, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків	62
внаслідок воєнних дій чи збройних конфліктів	89
у зв'язку з обставинами стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф	0
Кількість випадків відмов від новонароджених	10
Кількість дітей, народжених неповнолітніми мамами	0
Кількість дітей, які потребують паліативного догляду	21
Кількість випадків смерті дітей з причин недогляду батьків, домашнього насильства та жорстокого поведження	0
Кількість дітей, які зазнали булінгу (цькування)	0
Кількість дітей, які вчинили спробу самогубства	0
Кількість дітей, які загинули внаслідок побутових травм	0
Кількість дітей, які загинули внаслідок ДТП	5
Кількість випадків загрози життю і здоров'ю дитини	5
Кількість дітей, які влаштовані в сім'ю патронатного вихователя	1
Діти, у яких батьків або одного з них було позбавлено батьківських прав	40
Діти відібрані від батьків без позбавлення їх батьківських прав	0
Діти, які перебувають в закладах інституційного догляду та виховання, у тому числі розташованих за межами громади	71
з них влаштовані за заявами батьків	54
Діти-сироти	104
Діти, позбавлені батьківського піклування	329
з них:	
перебувають в інтернатних закладах	9
виховуються в прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу	44
перебувають під опікою / піклуванням	276
У тому числі діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, які готуються до випуску через 1 рік	1
Випускники інтернатних закладів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	0
Особи з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування (18-23 роки)	193

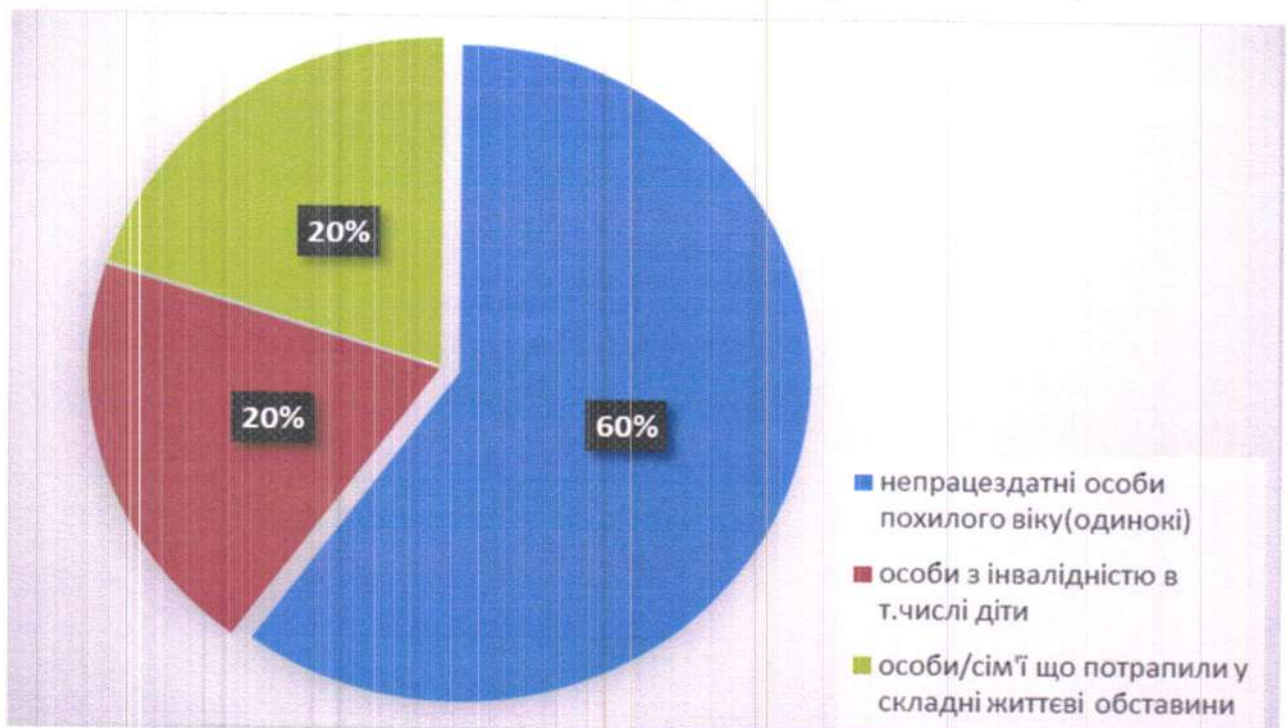
з них:	
особи, які не мають власного впорядкованого житла	69
Дані щодо кількості прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей патронатних вихователів	
Кількість прийомних сімей	11
в них дітей (влаштованих)	13
Кількість дитячих будинків сімейного типу	9
в них вихованців	57
Діти, які перебувають під опікою/піклуванням	276
Усиновлені діти (осіб)	37
Кількість сімей патронатних вихователів	1
в них влаштовано дітей	1
Кількість осіб, які перебувають на обліку як кандидати в усиновлювачі, прийомні батьки, батьки вихователі, патронатні вихователі	11
Кількість дорослих осіб з інвалідністю	11112
у тому числі:	
з ураженнями органів зору	317
з ураженнями органів слуху	225
із психічними порушеннями	199
з розумовою відсталістю	126
з ураженням опорно-рухового апарату	1225
з них:	
з I групою інвалідності	914
з II групою інвалідності	3998
з III групою інвалідності	6200
підгрупа А	160
з них:	
18 - 60 років	7144
у тому числі:	
з ураженнями органів зору	161
з ураженнями органів слуху	133
із психічними порушеннями	131
з розумовою відсталістю	51
з ураженням опорно-рухового апарату	788
з них:	
з I групою інвалідності	506
з II групою інвалідності	2322
з III групою інвалідності	4316
підгрупа А	88
60 років і старше	3968
у тому числі:	
з ураженнями органів зору	156
з ураженнями органів слуху	92

із психічними порушеннями	68
з розумовою відсталістю	75
з ураженням опорно-рухового апарату	437
з них:	
з I групою інвалідності	408
з II групою інвалідності	1676
з III групою інвалідності	1884
підгрупа А	72
80 років і старше	482
у тому числі:	
з ураженнями органів зору	31
з ураженнями органів слуху	23
із психічними порушеннями	7
з розумовою відсталістю	6
з ураженням опорно-рухового апарату	149
з них:	
з I групою інвалідності	83
з II групою інвалідності	207
з III групою інвалідності	192
підгрупа А	35
Кількість працюючих осіб з інвалідністю	2327
Кількість дітей з інвалідністю	1315
у тому числі:	
з ураженнями органів зору	33
з ураженнями органів слуху	91
із психічними порушеннями	193
з розумовою відсталістю	45
з ураженням опорно-рухового апарату	68
з вродженими вадами розвитку, деформації та хромосомної аномалії	391
підгрупа А	145
з них:	
віком 0-6 років	310
7-14 років	732
15-17 років	270
Кількість дітей з інвалідністю, які цілодобово перебувають в закладах інституційного догляду та виховання, з них:	32
у спеціалізованих закладах	0
у спеціальних закладах	25
у санаторних школах	0
у навчально-реабілітаційних центрах	3
у дитячих будинках	0
у будинках дитини	1

у дитячих будинках-інтернатах	3
Кількість дітей з інвалідністю, які отримують послуги в громаді, з них:	
догляд вдома	0
денний догляд	15
Кількість осіб, які потребують паліативної допомоги	76
з них діти	21
Кількість дітей з особливими освітніми потребами	2063
Кількість дітей, які потребують супроводу під час інклюзивного навчання	1000
Дані щодо осіб похилого віку та одиноких непрацездатних громадян	
Кількість осіб з інвалідністю похилого віку	5254
у тому числі:	
особи з інвалідністю I групи	335
особи з інвалідністю II групи	590
особи з інвалідністю III групи	879
Особи у віці 80 років та старші	1664
Особи з IV, V групою рухової активності	443
Одинокі особи, які потребують стороннього догляду	1790
Одинокі особи, які потребують допомоги у веденні домашнього господарства	1790
Одинокі особи, які потребують стороннього догляду та отримують послуги вдома	1790
Дані щодо інших вразливих груп населення	
Бездоглядні діти	14
Особи, які відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк	21
Зареєстровані безробітні	5403
Особи, які постраждали від насильницьких та протиправних дій	176
у тому числі особи, які постраждали від домашнього насильства	176
з них жінки	169
чоловіки	7
у тому числі особи, які постраждали від торгівлі людьми	0
з них жінки	0
чоловіки	0
у тому числі особи, які постраждали від зґвалтування чи замаху на зґвалтування	0
з них жінки	0
чоловіки	0
Особи з проблемами вживання психоактивних речовин	20
з них діти з проблемами вживання психоактивних речовин	1
з них молодь з проблемами вживання психоактивних	13

речовин	
з них дорослі з проблемами вживання психоактивних речовин	6
з них діти - ін'єкційні споживачі наркотиків	0
з них молодь - ін'єкційні споживачі наркотиків	2
з них дорослі - ін'єкційні споживачі наркотиків	1
з них діти з проблемами вживання алкоголю	0
з них молодь з проблемами вживання алкоголю	11
з них дорослі з проблемами вживання алкоголю	5
Кількість осіб, які перебувають на профілактичному обліку у зв'язку з вчиненням домашнього насильства	28

Діаграма 1.1. Респонденти, які приймали участь в опитуванні

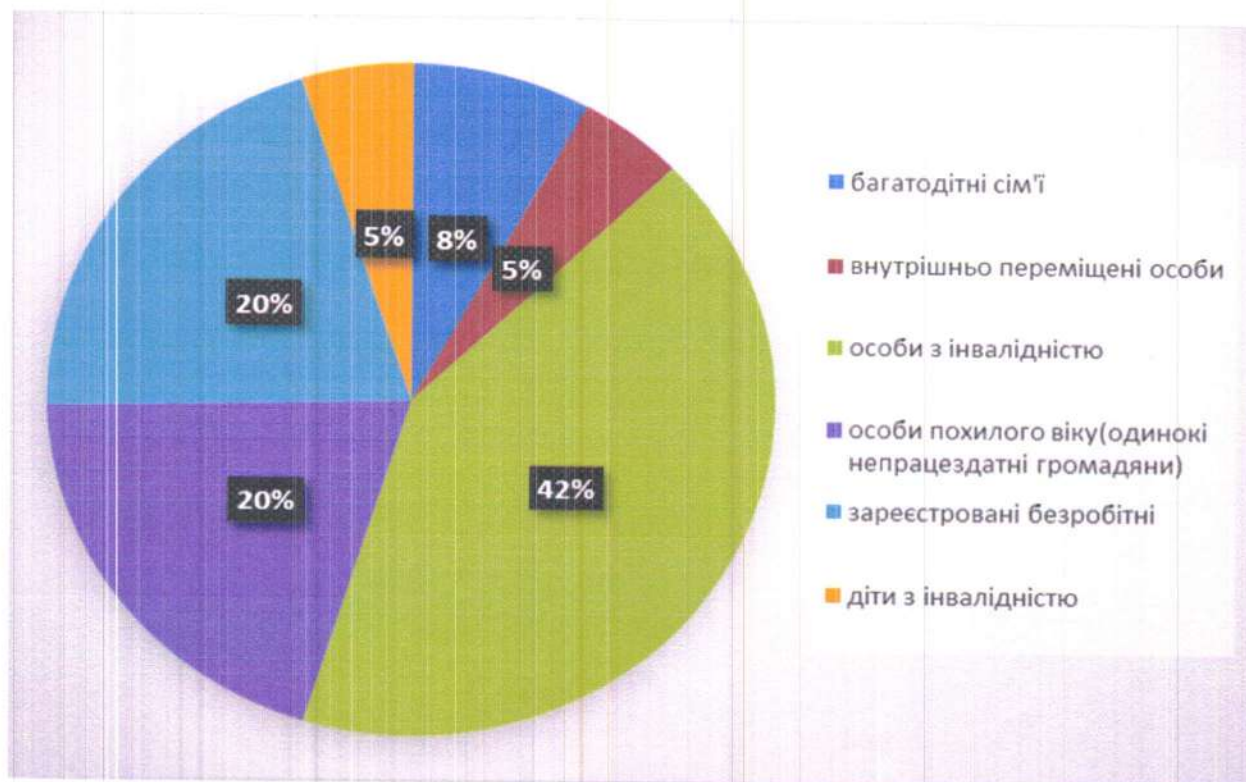

Основні етапи визначення потреб населення у соціальних послугах включали:

- визначення кола осіб та надавачів послуг для опитування;
- підготовку опитувальників;
- проведення опитування;
- аналіз та підготовку звіту.

Серед респондентів, що взяли участь в опитуванні, найбільше осіб непрацездатного і похилого віку (одиноких), що є однією з найчисельніших соціальних груп у громаді, які складають 60 % кількості мешканців громади. Також значну групу серед опитаних отримувачів соціальних послуг (членів їх сімей) становлять особи з інвалідністю, в т.ч. діти - 20 % кількості мешканців громади та особи/сім'ї, що перебувають у складних життєвих обставинах і потребують надання соціальних послуг - 20% (діаграма 1.1,1.2).

Діаграма 1.2. Найбільш вразливі верстви населення Житомирської міської територіальної громади, які потребують надання соціальних послуг.

Забезпечення мешканців Житомирської міської територіальної громади соціальними послугами

В Житомирській міській територіальній громаді (за результатами збору інформації) надаються соціальні послуги, які можна поділити на такі групи:

- превентивні/профілактичні: консультування, інформування, соціальна профілактика;
- для осіб/сімей, що потрапили у складні життєві обставини: соціальний супровід, соціальна адаптація, соціальна інтеграція та реінтеграція, натуральна допомога, представництво інтересів, посередництво;
- для осіб з інвалідністю та людей похилого віку: підтримане проживання, догляд вдома, фізичний супровід осіб з інвалідністю, що мають порушення зору;
- для дітей з інвалідністю: денний догляд;
- кризові послуги: екстрене (кризове) втручання;
- надання притулку.

Згідно з офіційними даними, що використані при складанні звіту, мешканцям громади надаються 16 видів базових соціальних послуг, а саме:

- **догляд вдома** - допомога в самообслуговуванні (дотримання особистої гігієни, рухового режиму, годування), пересуванні в побутових умовах, веденні домашнього господарства (закупівля і доставка продуктів харчування, ліків та інших товарів, приготування їжі, косметичне прибирання житла, оплата

комунальних платежів, прання білизни, дрібний ремонт одягу), в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами (виклик лікаря, працівників комунальних служб, транспортних служб тощо); навчання навичкам самообслуговування; допомога в забезпеченні технічними засобами реабілітації, навчання навичкам користування ними; психологічна підтримка; інформування та представництво інтересів;

- **денний догляд дітей з інвалідністю** - спостереження за станом здоров'я, харчування дітей з інвалідністю, здійснення допомоги у самообслуговуванні дітей з інвалідністю (дотримання особистої гігієни, рухового режиму, годування тощо), формування та підтримку навичок самообслуговування, надання реабілітаційних послуг відповідно до індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю;

- **підтримане проживання** – забезпечення проживання особи або групи осіб, консультування, навчання, розвиток та підтримка навичок самостійного проживання; допомога в організації розпорядку дня; організація медичного патронажу; допомога у веденні домашнього господарства (закупівля і доставка продуктів харчування, ліків та інших товарів, приготування їжі, косметичне прибирання); представництво інтересів; допомога в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами;

- **соціальна адаптація** – навчання, формування та розвиток соціальних навичок, умінь, соціальної компетенції; представництво інтересів; корекція психологічного стану та поведінки в повсякденному житті; надання психологічної підтримки; посередництво та консультування; допомога в оформленні документів; сприяння працевлаштуванню; допомога у зміцненні / відновленні родинних та суспільно корисних зв'язків; організація клубів за інтересами, клубів активного довголіття, університетів третього віку; допомога в організації денної зайнятості та дозвілля; сприяння організації та діяльності груп самодопомоги;

- **соціальна інтеграція та реінтеграція** – допомога в оформленні документів; допомога в отриманні реєстрації місця проживання/перебування; сприяння в отриманні житла, працевлаштуванні тощо; корекція психологічного стану та поведінки в повсякденному житті; надання психологічної підтримки; допомога у зміцненні/відновленні родинних та суспільно корисних зв'язків; сприяння організації та діяльності груп самодопомоги; сприяння в отриманні послуги перекладу, вивчення державної мови; сприяння у встановленні зв'язків із національно-культурними організаціями;

- **надання притулку** – надання ліжко-місця з комунально-побутовими послугами; забезпечення твердим, м'яким інвентарем, одягом, взуттям, харчуванням; створення умов для здійснення санітарно-гігієнічних заходів, дотримання особистої гігієни; організація збереження особистих речей; допомога в організації взаємодії з іншими фахівцями, службами;

- **екстрене (кризове) втручання** – перша психологічна допомога; консультування; інформування; представництво інтересів; допомога в організації отримання безоплатної правової, невідкладної медичної допомоги, притулку тощо;

• **консультування** – допомога в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем, шляхів їх вирішення, складання плану виходу зі складної життєвої ситуації; психологічне консультування; надання інформації про соціально безпечну поведінку;

• **соціальний супровід** – консультування, регулярні зустрічі чи відвідування отримувача соціальної послуги з метою моніторингу виконання завдань, спрямованих на розв'язання складної життєвої ситуації отримувача соціальної послуги; допомога в усвідомленні значення дій та/або розвиток вміння керувати ними; навчання та розвиток соціальних навичок, навичок виховання та догляду за дітьми, управління домогосподарством; консультування, психологічна підтримка;

• **представництво інтересів** – ведення переговорів від імені отримувача соціальних послуг за його дорученням (за бажанням – нотаріально оформленим); допомога в оформленні або відновленні документів; сприяння в реєстрації місця проживання або перебування; допомога у розшуку рідних та близьких, відновленні родинних та соціальних зв'язків; сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання / перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо;

• **супровід під час інклюзивного навчання** - це комплекс заходів, спрямованих на забезпечення повної та ефективної участі отримувача соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання у освітньому процесі шляхом надання підтримки та допомоги в пересуванні, самообслуговуванні, комунікації, харчуванні, орієнтації у просторі, а також у забезпеченні безпеки в приміщенні, на території закладу освіти, навчальних поїздок, інших заходів, передбачених освітнім процесом. Супроводжуючі мають пройти відповідну підготовку за програмою;

• **інформування** – надання інформації з питань соціального захисту населення, у тому числі переліку та адрес надавачів соціальних послуг, умов їх отримання, тарифів на платні соціальні послуги; надання інформації щодо отримання медичної, правової допомоги, адміністративних послуг та інших видів допомоги, робіт, послуг;

• **соціальна профілактика** – організація навчання та просвіти (лекції, бесіди, вистави, акції, створення та розповсюдження рекламно-інформаційних та просвітницьких матеріалів тощо); організація простору безпеки та розвитку; консультування; представництво інтересів; посередництво; інформування з питань соціальних послуг, стосовно здорового способу життя, профілактики суспільно небезпечних хвороб, протиправної поведінки, інституалізації дітей та дорослих з інвалідністю, дітей з групи ризику та громадян похилого віку, дискримінації, а також з питань толерантного ставлення до вразливих груп населення;

• **натуральна допомога** – надання продуктів харчування, предметів і засобів особистої гігієни, санітарно-гігієнічних засобів та засобів догляду, одягу, взуття та інших предметів першої необхідності; організація харчування; забезпечення паливом; пошиття одягу, ремонт одягу та/або взуття; перукарські

послуги; прання білизни та одягу; ремонтні роботи; обробіток присадибної ділянки, косіння трави біля будинку, рубання та розпилювання дров; косметичне, вологе, генеральне прибирання тощо;

• **фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення зору** – (дана послуга запроваджена з 01.01.2022 року) надання допомоги при переміщенні у громадських місцях і транспорті для відвідування органів державної влади та місцевого самоврядування, установ, організацій та закладів освіти, надавачів медичних, соціальних та реабілітаційних послуг тощо, купівлі товарів, робіт і послуг, у тому числі заповнення бланків, написання заяв, читання інформації під час такого відвідування, та інші;

• **посередництво** – допомога у врегулюванні конфліктів; ведення переговорів; опрацювання шляхів та умов розв'язання конфлікту;

Результати потенційних та фактичних отримувачів соціальних послуг в Житомирській міській територіальній громаді зазначено в таблиці 2,3.

Таблиця 2. Дані щодо потенційних отримувачів соціальних послуг в Житомирській міській територіальній громаді

Дані щодо осіб / сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах або належать до вразливих груп	Джерело отримання інформації (назва установ, організацій)	З них отримували послуги у звітному періоді
Кількість сімей, які перебувають на обліку / отримують соціальні послуги як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах	Житомирський міський центр соціальних служб	5131
З них перебувають під соціальним супроводом	Житомирський міський центр соціальних служб	116
Кількість сімей, у яких дітей відібрано у батьків без позбавлення їх батьківських прав	Служба (управління) у справах дітей	0
Кількість сімей, у яких вирішується спір між матір'ю та батьком щодо визначення місця проживання дітей, участі батьків у їх вихованні	Служба (управління) у справах дітей	62
Кількість сімей, у яких батьків поновлено в батьківських правах	Служба (управління) у справах дітей	0
Кількість сімей, дітей із яких влаштовано в сім'ю патронатного вихователя	Служба (управління) у справах дітей	1
Кількість дітей, які перебувають на обліку служби у справах дітей	Служба (управління) у справах дітей	193

як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах		
Кількість прийомних сімей	Служба (управління) у справах дітей	11
Кількість дитячих будинків сімейного типу	Служба (управління) у справах дітей	9
Кількість сімей патронатних вихователів	Служба (управління) у справах дітей	1
Кількість сімей, у яких виховуються діти під опікою / піклуванням	Управління соціального захисту населення Корольовського та Богунського районів департаменту соціальної політики, служба (управління) у справах дітей	207
Кількість осіб, які перебувають на обліку як кандидати в усиновлювачі, прийомні батьки, батьки вихователі, патронатні вихователі	Служба (управління) у справах дітей	11
Кількість осіб з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, які вибули з прийомних сімей / дитячих будинків сімейного типу	Служба (управління) у справах дітей	7
Кількість осіб з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, які не мають власного житла та перебувають на обліку потребуючих поліпшення житлових умов	Служба (управління) у справах дітей	245
Кількість дорослих осіб з інвалідністю, які перебувають на обліку у Централізованому банку даних з проблем інвалідності / медико-соціальних експертних комісій	Управління охорони здоров'я	11112
Кількість дітей з інвалідністю, які перебувають на обліку лікарсько-консультативних комісій лікувально-профілактичних закладів	Управління охорони здоров'я	1312
Кількість дітей з інвалідністю, які цілодобово перебувають в закладах інституційного догляду	Департамент освіти, управління охорони здоров'я, управління соціального	0

та виховання	захисту населення Корольовського та Богунського районів департаменту соціальної політики	
Кількість дітей з інвалідністю дошкільного віку, які відвідують дошкільний заклад	Департамент освіти	88
Кількість дітей з інвалідністю шкільного віку, які відвідують загальноосвітній заклад	Департамент освіти	483
Кількість дорослих осіб, які потребують паліативної допомоги	Управління охорони здоров'я	55
Кількість дітей, які потребують паліативної допомоги	Управління охорони здоров'я	21
Кількість дітей з особливими освітніми потребами	Департамент освіти	2063
Кількість самотніх осіб, які потребують стороннього догляду	Житомирський міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)	1790
Кількість самотніх осіб, які потребують допомоги у веденні домашнього господарства	Житомирський міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)	1790
Кількість бездомних осіб, які перебувають на обліку в центрі обліку бездомних осіб	Відокремлений підрозділ Житомирської обласної громадської організації «Милосердя» «Комплексного закладу соціального захисту для осіб, що потрапили в складні життєві обставини»	407
Кількість заяв щодо вчинення домашнього насильства	Житомирське РУП ГУ Національної поліції	3470
З них стосовно дітей	Служба (управління) у справах дітей	40
Кількість осіб, які перебувають на профілактичному обліку у зв'язку з вчиненням домашнього насильства	Житомирське РУП ГУ Національної поліції	455
З них неповнолітні особи	Житомирське РУП ГУ Національної поліції	28
Кількість повідомлень про факти жорстокого поводження з дитиною	Служба (управління) у справах дітей, Житомирське РУП ГУ Національної поліції	40
Кількість повідомлень про	Служба (управління) у справах	5

загрозу життю та здоров'ю дитини	дітей, Житомирське РУП ГУ Національної поліції	
Кількість складених адміністративних протоколів за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі	Житомирське РУП ГУ Національної поліції	923
Кількість осіб, які звернулися із заявою про проходження програми для кривдників	Управління соціального захисту населення Корольовського та Богунського районів департаменту соціальної політики	2
Кількість винесених судових рішень про направлення на проходження програми для кривдників	Уповноважений структурний підрозділ	До ЖМР* надійшло 2 рішення

* ЖМР-Житомирська міська рада

Таблиця 3. Дані щодо фактичних отримувачів соціальних послуг

Вид соціальної послуги	Кількість осіб / сімей, які отримували послугу у звітному періоді	Кількість осіб / сімей, які звернулися за послугою	Категорія отримувачів соціальної послуги (вразлива група)
Консультації	5453	5453	Особи похилого віку, громадяни, що потрапили у СЖО*
Догляд вдома	1790	1790	Особи похилого віку
Денний догляд дітей з інвалідністю	15	15	Діти з інвалідністю
Підтримане проживання	98	98	громадяни, що потрапили у СЖО*
Соціальна адаптація	3562	3562	Особи похилого віку, громадяни, що потрапили у СЖО*
Соціальна інтеграція та реінтеграція	998	998	громадяни, що потрапили у СЖО*
Надання притулку	998	998	громадяни, що потрапили у СЖО*

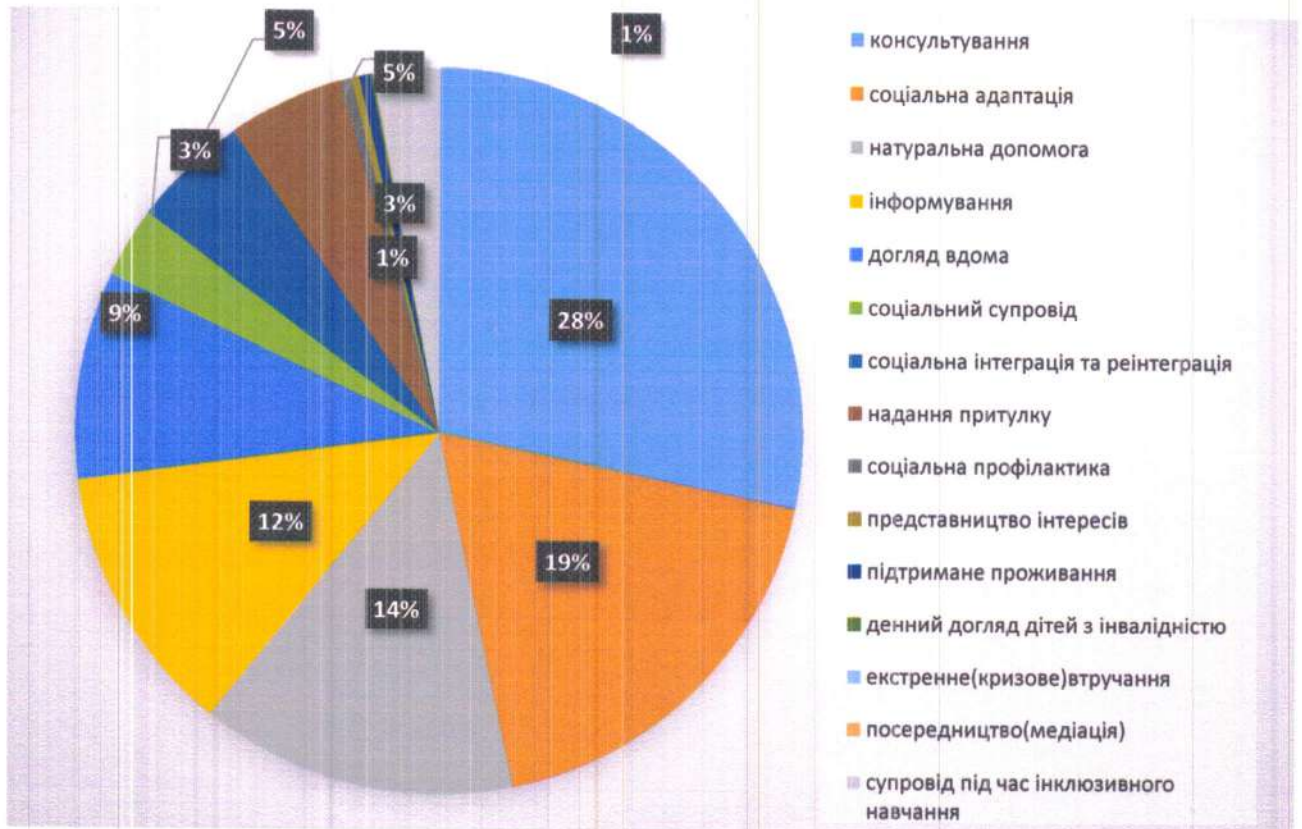
Екстрене (кризове) втручання	9	9	Домашнє насильство
Соціальний супровід	598	598	Особи похилого віку, громадяни, що потрапили у СЖО*
Представництво інтересів	67	67	Сім'ї з дітьми
Посередництво	2	2	З питань насильства
Соціальна профілактика	97	97	Всі категорії отримувачів соціальних послуг
Натуральна допомога	2717	2717	Особи похилого віку, громадяни, що потрапили у СЖО*
Догляд та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних	-	-	Сім'ї з дітьми
Супровід під час інклюзивного навчання	-	-	Діти з інвалідністю
Інформування	2330	2330	Особи похилого віку, громадяни, що потрапили у СЖО*
Транспортна послуга	376	376	Особи з інвалідністю 1-2 групи, які мають порушення опорно-рухового апарату

***СЖО-складні життєві обставини**

Як засвідчили результати опитування населення громади, найбільшій кількості респондентів надаються послуги консультування - 31%, соціальна адаптація - 20%, натуральна допомога - 16%, інформування - 13%, догляд вдома - 10 %.

Решта послуг надається незначній кількості респондентів: соціальний супровід 3%, соціальна інтеграція та реінтеграція - 5%, надання притулку - 2%, супровід під час інклюзивного навчання - 3%, соціальна профілактика - 1%, посередництво - 1%, представництво інтересів - 0,2%, підтримане проживання - 1 %, денний догляд дітей з інвалідністю - 0,4%, екстрене (кризове) втручання - 0,2 %.

Діаграма 1.3. Соціальні послуги, які надаються за результатом опитування респондентів станом на 01.01.2022 року

При цьому, жодному з респондентів не надаються послуги:

- **переклад жестовою мовою** - послуга, яка забезпечує взаємодію між нечуючими або слабочуючими людьми з чуючими під час спілкування. Отримувачем соціальної послуги перекладу жестовою мовою являється особа з порушеннями слуху та мовлення, яка має комунікативний бар'єр через який не можливо самостійно вирішити питання у суспільстві. Для таких людей, жестова мова є основним або одним з основних засобів спілкування;

- **догляд та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних** - комплексна соціальна послуга, що передбачає організацію забезпечення умов для проживання, наближених до сімейних, формування та підтримку навичок самообслуговування, побутових навичок, необхідних для організації самостійного життя; виховання та розвиток індивідуальних здібностей; сприяння в отриманні освітніх, медичних, реабілітаційних і соціальних послуг;

- **денний догляд за особами з інвалідністю старше 18 років** - комплекс заходів, що здійснюється протягом робочого дня суб'єкта, що надає соціальну послугу денного догляду, і спрямований на створення умов забезпечення життєдіяльності осіб, які частково або повністю втратили здатність/не набули здатності до самообслуговування, без надання їм місця постійного проживання.

Отримання базових соціальних послуг мешканцям Житомирської міської територіальної громади забезпечують комунальні заклади соціальної сфери, а саме:

- Житомирський міський центр соціальних служб міської ради;

- Житомирський міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) міської ради;
- Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю міської ради;
- Відокремлений підрозділ Житомирської обласної громадської організації «Милосердя» «Комплексний заклад соціального захисту для осіб, що потрапили в складні життєві обставини».

Житомирський міський центр соціальних служб міської ради (далі - Центр) - забезпечує надання соціальних послуг сім'ям з дітьми та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах, або мають найвищий ризик потрапляння в такі обставини. Здійснює заходи щодо:

-запобігання потраплянню у складні життєві обставини осіб та сімей, упровадження новітніх соціальних технологій, спрямованих на недопущення, мінімізацію чи подолання складних життєвих обставин;

-виявлення отримувачів соціальних послуг та ведення їх обліку;

-соціальної та психологічної адаптації дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа з метою підготовки до самостійного життя, організації наставництва;

-надання особам, які постраждали від домашнього насильства, та особам, які постраждали від насильства за ознакою статі, вичерпної інформації про їх права та можливість отримання допомоги;

-проводить оцінювання потреб осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах, у соціальних послугах, визначає методи соціальної роботи, забезпечує психологічну підтримку;

-забезпечує соціальне супроводження прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу;

-забезпечує соціальний патронаж осіб, які відбули покарання у вигляді обмеження або позбавлення волі на певний строк, а також звільнених від подальшого відбування зазначених видів покарань на підставах, передбачених законом.

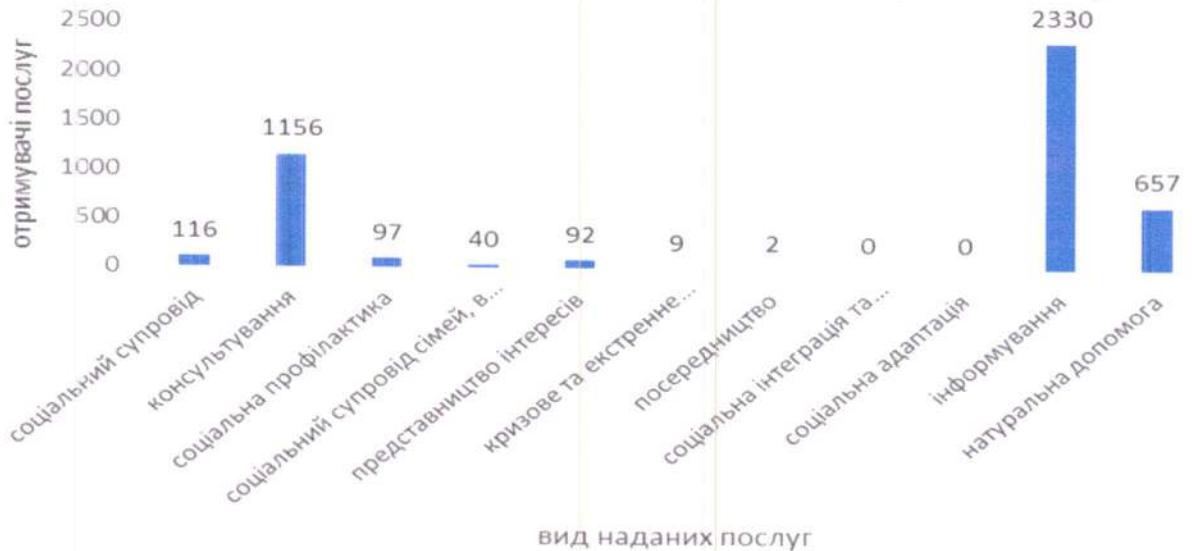
Відповідно до державних стандартів Центр надає соціальні послуги:

- соціального супроводу;
- консультування;
- соціальної профілактики;
- соціальної інтеграції та реінтеграції;
- соціальної адаптації;
- соціального супроводу сімей, в яких виховуються діти сироти та діти, позбавлені батьківського піклування;
- кризового та екстреного втручання;
- представництва інтересів;
- інформування;
- натуральна допомога;

-посередництва.

Центр розташований за адресою: м. Житомир, вул. Перемоги, 55,
директор Центру - Юрченко Ольга Іванівна.

Діаграма 1.4. Кількість осіб, яким надані соціальні послуги

Житомирський міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) міської ради (далі – Центр) - здійснює соціальне обслуговування та забезпечує надання соціальних послуг громадянам похилого віку, самотнім непрацездатним громадянам, особам з інвалідністю, малозабезпеченим та іншим громадянам, які перебувають в скрутних життєвих обставинах та потребують допомоги.

Відповідно до державних стандартів Центром надаються такі базові соціальні послуги:

- соціальна адаптація;
- інформування;
- консультування;
- догляд вдома;
- натуральна допомога.

Центр має на своєму балансі два «Соціальних авто», яким забезпечується безкоштовне транспортне перевезення осіб з інвалідністю I та II груп із захворюванням опорно-рухового апарату, що пересуваються за допомогою інвалідного візка та осіб з інвалідністю по зору.

До складу територіального центру входять відділення, що забезпечують надання матеріальної, медико-соціальної і побутової допомоги підопічним:

- соціальної допомоги вдома - на обліку 1790 осіб;
- денного перебування - на обліку 2028 осіб ;
- організації надання адресної натуральної та грошової допомоги - на обліку 2952 особи (див. Діаграму 1.5).

Центр розташований за адресою: м. Житомир, вул. Вокзальна, 18-А,
директор Центру - Сахневич Анатолій Олександрович.

Діаграма 1.5 Кількість осіб, які перебувають на обліку та отримують соціальні послуги

Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю міської ради (далі - Центр) - забезпечує виконання індивідуальних програм реабілітації дітей з інвалідністю з фізичними та інтелектуальними вадами різних нозологій всіх вікових груп (від народження до 18 років), формування їх соціальної самосвідомості. Надає комплексні реабілітаційні та соціальні послуги дітям з інвалідністю. Основною парадигмою діяльності установи є ДИТИНА, її пріоритети, потреби, інтереси.

На базі Центру у 2021 році запроваджена послуга денного догляду для дітей з інвалідністю. З метою забезпечення комплексного підходу у розвитку та абілітації, реабілітації дітей з особливими потребами обладнано соляну та сенсорну кімнати.

Мікроклімат соляної кімнати має антисептичний та дезинфікуючий вплив на дихальні шляхи та шкіру завдяки великій кількості хлориду натрію, який має противірусну, бактерицидну та протигрибкову дію.

Сенсорна кімната - має вплив на тактильну, зорову, вестибулярну, слухову, нюхову системи допомагає знижувати гіперактивність дітей, невротичні розлади, застосовується для релаксації та розвитку моторики.

Застосування стимуляторів сенсорних систем допомагає розвивати їх функції:

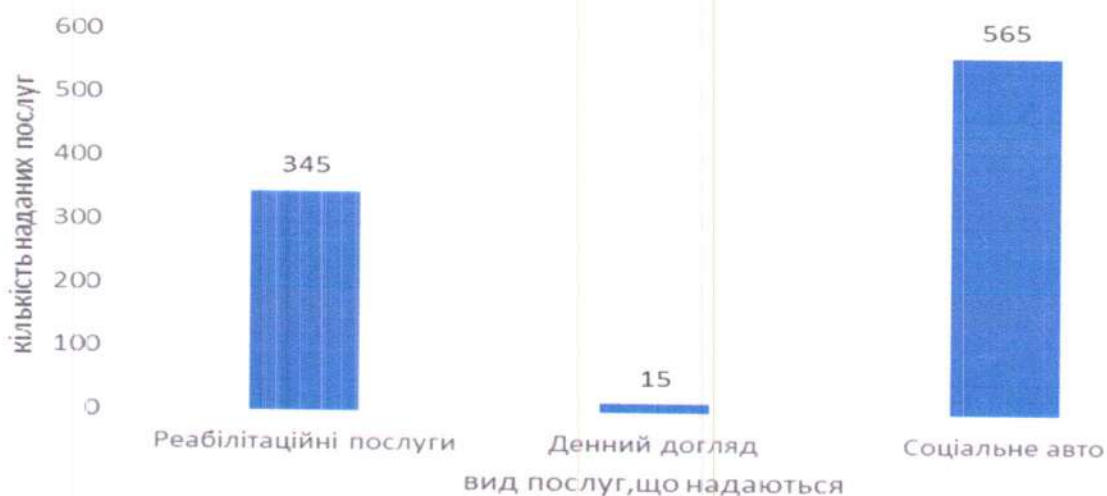
- стимуляція зорового апарату – допомагає структурам очей швидше адаптуватися до кольорів, освітлення різної інтенсивності;
- стимуляція слуху – допомагає розрізняти звуки різної тональності;
- стимуляція тактильних відчуттів – збагачує досвід, робить індивідуальну "картину світу" дитини багатшими;

- стимуляція вестибулярного апарату – тренує швидкість реакції, відчуття себе в просторі, рівновагу.

Діти, що отримують реабілітаційні послуги у Центрі, забезпечуються транспортною послугою за допомогою «Соціального авто» – скористалось послугою 565 дітей.

Центр розташований за адресою: м. Житомир, вул. Св. Ріхтера, 23, директор Центру - Козир Віктор Олександрович.

Діаграма 1.6. Кількість наданих соціальних послуг Центром

Відокремлений підрозділ Житомирської обласної громадської організації «Милосердя» «Комплексний заклад соціального захисту для осіб, що потрапили в складні життєві обставини» (далі – Заклад) - діяльність спрямована на соціальний захист найвразливіших мешканців громади. В Закладі надаються соціальні та санітарно-гігієнічні послуги, забезпечується тимчасове перебування, харчування, надання допомоги вживанням одягом, медичний огляд. У 2021 році послугами закладу скористалися понад 590 осіб, а на сьогодні тимчасово проживає 48 осіб. Заклад ефективно розвивається і розширює спектр соціальних послуг.

Найкращим результатом діяльності є підготовка та формування мотивації в осіб до повноцінної реінтеграції у громаду і 98 осіб, які отримали підтримку організації в оформленні документів, знайшли у собі сили розпочати нову сторінку свого життя.

Протягом 2021 року надано понад 57,4 тис. соціальних послуг. Інтегровано в суспільство 122 особи.

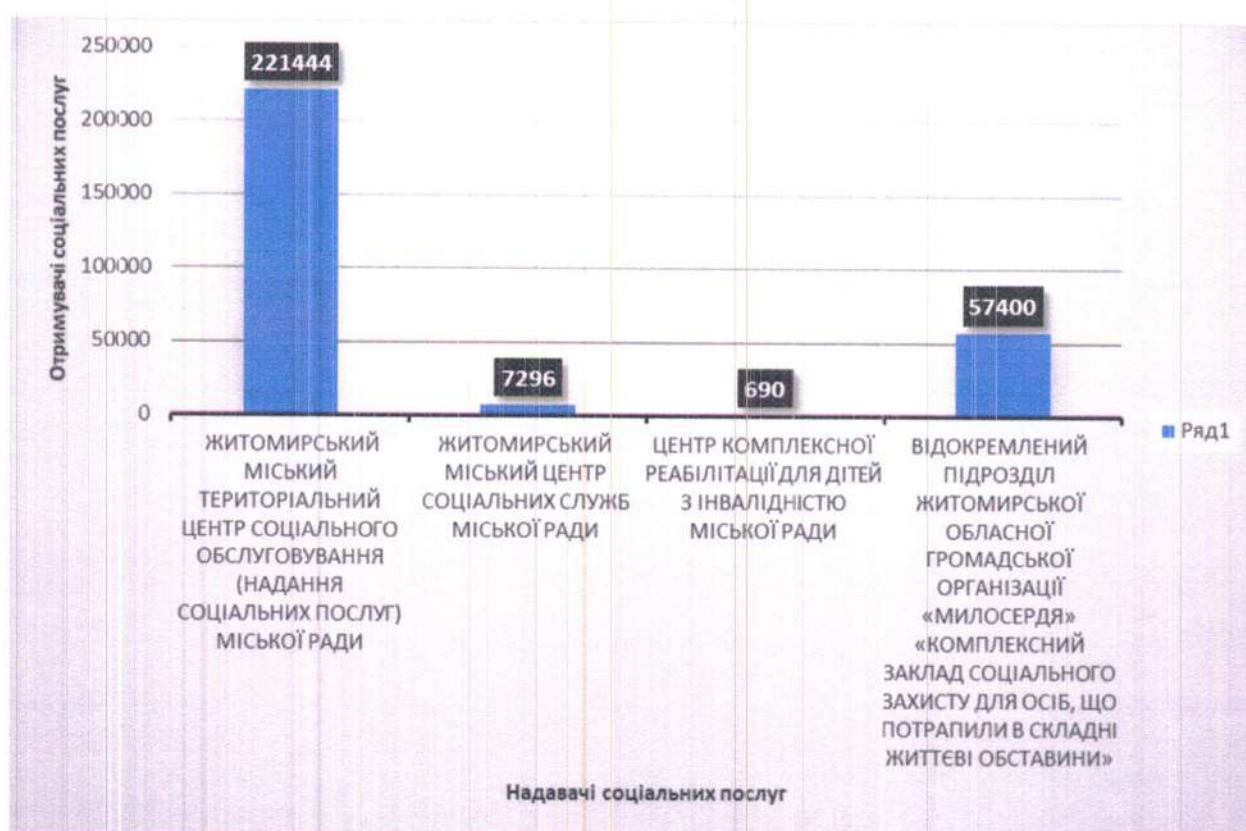
Відповідно до державних стандартів у Закладі надаються соціальні послуги:

- підтримане проживання бездомних осіб;
- консультування;
- паліативний догляд;

- соціальної інтеграції та реінтеграції;
- соціальної адаптації;
- короткотермінове проживання;
- представництва інтересів;
- нічний притулок;
- натуральна допомога;
- посередництва.

Заклад розташований за адресою: м. Житомир, пров.1 Іподромний, 15-А, корпус А. Керівник Закладу- Паламарчук Владислав Гарійович.

Діаграма 1.7. Кількість наданих соціальних послуг комунальними закладами Житомирської міської територіальної громади

Протягом 2021 року 90% соціальних послуг по громаді надано організаціями державної/комунальної форми власності. 10% - іншими надавачами недержавного сектору - це підприємства, установи, організації, громадські об'єднання, благодійні, релігійні організації, фізичні особи-підприємці та фізичні особи, які надають соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності.

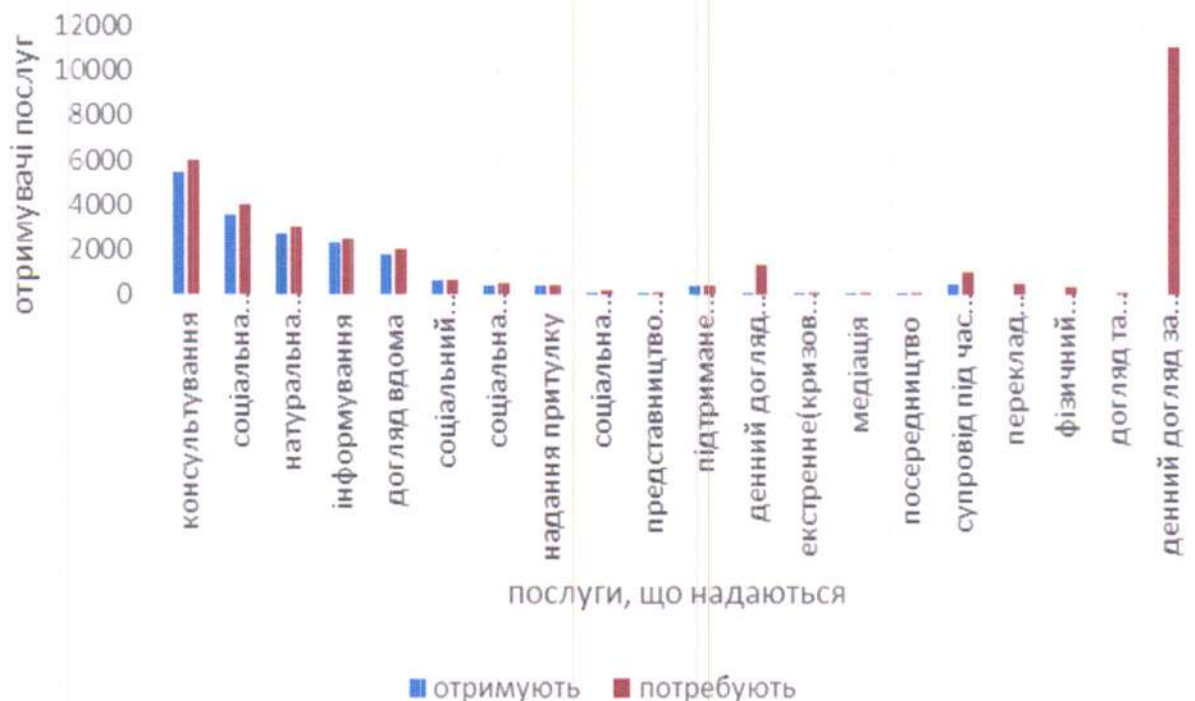
Шляхами залучення надавачів соціальних послуг недержавного сектору є закупівля послуг, державне-приватне партнерство, соціальне замовлення, конкурс соціальних проектів, мікропроектів та програм. У разі залучення до надання соціальних послуг надавачів соціальних послуг недержавного сектору оплата соціальних послуг, що надаються за рахунок бюджетних коштів, здійснюється шляхом компенсації надавачам вартості таких послуг.

Послуги, які необхідно розвивати в громаді

Основним ресурсом громади є її мешканці. На різних етапах життя будь-хто з мешканців громади може потрапити у складні життєві обставини та потребувати професійної соціальної підтримки для їх подолання. Ці обставини можуть бути зумовлені такими чинниками, як невиліковна хвороба, інвалідність, безробіття, малозабезпеченість, домашнє насильство, ухилення батьків або осіб, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків з виховання дитини, похилий вік чи шкода, завдана конфліктом тощо. Тому в кожній територіальній громаді необхідним є розвиток та забезпечення надання соціальних послуг, спрямованих на профілактику складних життєвих обставин, подолання або мінімізацію їх негативних наслідків, особам/сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, що належить до власних повноважень громад.

За результатами визначення потреб населення у соціальних послугах, що проведено серед мешканців Житомирської міської територіальної громади станом на 01.01.2022 року, найбільшою потребою є впровадження соціальної послуги денного догляду за особами з інвалідністю старше 18 років (Діаграма 1.8.).

Діаграма 1.8. Послуги, яких потребують мешканці громади

Ця послуга передбачає навчання, отримання послуги з формування та розвитку соціальних навичок, умінь, заняття ігровою та лікувальною гімнастикою, фізкультурою, музикотерапією, корегування поведінки в повсякденному житті, психологічної підтримки, допомоги у зміцненні родинних зв'язків.

Заходи, спрямовані на розв'язання проблеми

В Житомирській міській територіальній громада соціальна послуга денного догляду охоплює лише дітей віком від 4 до 18 років.

Однак чимало людей потребують її у більш дорослому віці. Про те свідчать звернення родин, в яких є особи з інвалідністю старше 18 років, та мам, які є представницями громадських організацій «Аутизм Житомир», «Світ без обмежень», «Діти Сонця».

Для якісної організації та надання соціальної послуги денного догляду за особами з інвалідністю старше 18 років необхідно:

- об'єднати педагогів, вихователів, психологів, спеціалістів з фізичної реабілітації, трудової адаптації, а також медичних працівників, які будуть забезпечувати якісне надання соціальної послуги;
- облаштувати приміщення для обслуговування людей з обмеженими фізичними можливостями з урахуванням повної доступності та універсальності дизайну;
- створити атмосферу затишку і комфорту, щоб люди з фізичними можливостями змогли відчувати, що вони є повноцінними членами суспільства, незважаючи на свої особливості;
- в Комплексній програмі соціального захисту населення Житомирської міської територіальної громади на 2021-2025 роки передбачити заходи щодо збільшення фінансування на розвиток соціальних послуг в громаді відповідно до потреб та подати на розгляд відповідні зміни;
- розглянути і проаналізувати можливість впровадження соціальної послуги денного догляду за особами з інвалідністю старше 18 років на базі існуючих комунальних закладів соціальної сфери (Житомирський міський центр соціальних служб міської ради, Житомирський міський територіальний центрі соціального обслуговування (надання соціальних послуг) міської ради, Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю міської ради);
- залучати до надання даної соціальної послуги громадські, благодійні, релігійні та інші недержавні організації;
- збільшити кількість персоналу в комунальних закладах соціальної сфери (Житомирський міський територіальний центрі соціального обслуговування (надання соціальних послуг) міської ради, Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю міської ради);
- модернізувати приміщення і матеріально-технічну базу комунальних закладів соціальної сфери;
- використати всі наявні матеріальні та кадрові ресурси для запровадження соціальної послуги денний догляд за особами з інвалідністю старше 18 років в громаді.

ВИСНОВКИ

Основними соціальними групами, що потребують соціальних послуг є особи похилого віку, особи з інвалідністю різних вікових груп, малозабезпечені громадяни, сім'ї з дітьми та сім'ї, що опинились у складних життєвих обставинах і не здатні самотійно їх подолати, діти які залишились без батьківської опіки, особи, що повернулись з місць позбавлення волі тощо.

За результатами збору і узагальнення інформації щодо визначення потреб населення у соціальних послугах по Житомирській міській територіальній громаді, найнеобхіднішим кроком у напрямку високоякісного надання їх є покращення матеріально-технічної бази та збільшення фінансування/належного фінансування даної сфери.

Також існує потреба у збільшенні чисельності соціального персоналу, створення інфраструктурних об'єктів в громаді, зокрема, спеціальних кабінетів для соціальної роботи з дітьми та залучення до надання соціальних послуг громадських організацій, недержавних суб'єктів, в т. ч. шляхом соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів.

Необхідною передумовою покращення надання соціальних послуг, на думку опитаних мешканців громади, є всебічне інформування населення про права та можливості отримання соціальних послуг в громаді.

Порівнюючи дані про кількість фактичних та потенційних отримувачів соціальних послуг, можна зробити висновок, що майже всі соціальні групи, які потребують соціальної допомоги і підтримки, охоплені соціальними послугами.

Для отримання соціальних послуг мешканцям громади необхідно звернутись до:

- департаменту соціальної політики Житомирської міської ради;
- особисто із заявою до ЦНАПу;
- подати в електронному вигляді.

З переліком необхідних документів, надавачів та самих соціальних послуг, які надаються в Житомирській міській територіальній громаді можна ознайомитись на офіційному веб-сайті upszn@zt-rada.gov.ua та на сторінці Facebook Департаменту соціальної політики Житомирської міської ради.

Наявні ресурси та надавачі послуг, які функціонують в Житомирській міській територіальній громаді, дають можливість задовольнити попит громадян у соціальних послугах та мають достатні можливості надавати кожній конкретній потребуючій особі/сім'ї своєчасну і доступну допомогу.

«ПОГОДЖЕНО»

Заступник міського голови з питань
Діяльності виконавчих органів ради

Марія МІСЮРОВА